

Priekšlikumu un komentāru apkopojums par konsultāciju dokumentu par Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumiem

Nr.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
I. Jautājumi, par kuriem vienošanās ir panākta				
1.	1.1. Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – krātuve) lietošanas noteikumus un piekļuves noteikumus krātuves tirgus daļai saskaņā ar Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas 2. punktu (turpmāk – krātuves tirgus daļa); 1.2. dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma (turpmāk – uzglabāšanas pakalpojums) saņemšanas, ierobežošanas un pārtraukšanas kārtību krātuves tirgus daļā; 1.3. vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas	Komersants* (*šeit un turpmāk: viedokļa iesniedzējs ir lūdzis Regulatoram neatklāt tā nosaukumu) 1. Diemžēl nākas secināt, ka jaunajā noteikumu redakcijā tiek ieviestas arvien jaunas definīcijas, padarot noteikumu piemērošanu un interpretāciju arvien sarežģītāku. Noteikumu 1.2 punkts un 1.5 punkts ir papildināts ar “krātuves tirgus daļu” (cik saprotams, tad no Enerģētikas likuma), savukārt pie noteikumos lietotajiem terminiem, 2.7 punktā ir definēta krātuves pieejamā jauda, kas atsaucas uz krātuves tehniskās jaudas daļu, savukārt 2.9 punktā jau runa ir par krātuves tehnisko jaudu, taču krātuves tirgus daļa nav definēta nekur. Šo visu trīs terminu izmantošana, padara noteikumu piemērošanu lietotājiem ļoti mulsinošu. Nav arī īsti saprotams, ar ko atšķiras krātuves tirgus daļa no krātuves pieejamās jaudas. Ja noteikumu pirmajos divos punktos figurē krātuves tirgus daļa, tad tālāk noteikumos runa ir par krātuves pieejamo jaudu un tās rezervēšanas kārtību, kas pēc būtības liek domāt, ka runa ir par vienu un to pašu. Priekšlikums būtu izvērtēt abus šos terminus un ja tie abi nozīmē to pašu, tad tos unificēt un	Ņemts vērā un sniegts skaidrojums Precizēts Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – krātuve) lietošanas noteikumu projekta (turpmāk – Noteikumu projekts) 1. punkts un 2.7. apakšpunkts. Saskaņā ar Noteikumu projekta 1.1. apakšpunktu jēdziens “krātuves tirgus daļa” izriet no Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas 2. punkta un atbilstoši šā panta astotās daļas 1. punktam apzīmē krātuves daļu, kuru aprēķina, no krātuves pieejamās jaudas atņemot četras teravatstundas (krātuves solidaritātes daļa). Regulatora izpratnē Enerģētikas likumā ar jēdzienu “krātuves pieejamā jauda” tiek saprasta krātuves tehniskā jauda, no kuras ir atņemtas: 1) energoapgādes drošuma rezerves saskaņā ar Enerģētikas likuma 1. panta pirmās daļas 7.¹ punktu un 82.¹ pantu, 2) dabasgāzes stratēģiskās rezerves saskaņā ar Enerģētikas likuma 1. panta pirmās daļas 5.² punktu un 64. panta pirmās daļas 3. punktu un	1.1. Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – krātuve) lietošanas noteikumus; 1.2. piekļuves noteikumus krātuves tirgus daļai saskaņā ar Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas 2. punktu (turpmāk – krātuves tirgus daļa); 1.3. dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma (turpmāk – uzglabāšanas pakalpojums) saņemšanas, ierobežošanas un pārtraukšanas kārtību; 1.4. vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora (turpmāk –

sistēmas operatora (turpmāk – sistēmas operators) un dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas lietotāja (turpmāk – sistēmas lietotājs) tiesības, pienākumus un atbildību; 1.4. kārtību, kādā notiek informācijas apmaiņa starp sistēmas operatoru un sistēmas lietotāju; 1.5. kārtību, kādā sistēmas operators ir tiesīgs pieprasīt saistību izpildes nodrošinājumu, un saistību izpildes nodrošinājuma apmēru krātuves tirgus daļā. [..] 2.7. krātuves pieejamā jauda – krātuves tehniskās jaudas daļa, kas ir pieejama sistēmas lietotājiem rezervēšanai, ņemot vērā krātuves viengabalainību un	izvairīties no nevajadzīgām noteikumu interpretācijām. Vai arī – ja šie termini ir atšķirīgi, tad nodrošināt arī “krātuves tirgus daļas” definīcijas iekļaušanu noteikumos. AS Elenger Grupp 6. The proposed Regulation governs only the market section of the storage facility, while the use of the solidarity section is regulated separately by the system operator in the “Regulation on use of the solidarity section of the Inčukalns underground gas storage facility”¹ (hereinafter: Solidarity Regulation). However, the storage facility constitutes a single physical infrastructure with common operational and maintenance costs. Nevertheless, neither the proposed Regulation nor the Solidarity Regulation appears to explain how common costs are divided between the two sections of the storage facility. In particular we note that the Solidarity Regulation does not contain provisions regarding fuel gas costs or CO₂ emission allowance costs, whereas such costs are addressed in the proposed Regulation applicable to the market section. This creates uncertainty as to whether certain operating costs may in practice be borne solely by users of the market section, while users of the solidarity section may benefit from the same infrastructure without contributing to those costs. In our view, this would not be consistent with the principle of equal treatment of storage facility users. <u>We therefore consider that the allocation of costs between the market section and the solidarity section, including fuel gas costs and</u>	3) jauda, kas nepieciešama sistēmas operatora tehniskajai darbībai. Jēdziens “krātuves tirgus daļa” Noteikumu projektā jālieto, lai saskaņā ar Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas 2. punktu, 8.² un 8.³ daļu iezīmētu to krātuves daļu, uz kuru attiecas atsevišķas Noteikumu projekta daļas. No 2024. gada 12. septembra likuma “Grozījumi Enerģētikas likumā”² anotācijas izriet, ka Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas mērķis ir noteikt, kā tiek rezervēta krātuves jauda un noteikta maksa par dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojumu krātuves solidaritātes daļā un krātuves tirgus daļā. Proti, ir noteikts, ka krātuves solidaritātes daļā krātuves jauda tiek rezervēta un maksa par uzglabāšanas pakalpojumu tiek noteikta sarunu procedūras veidā saskaņā ar vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora (turpmāk – sistēmas operators) noteikumiem. Savukārt tirgus daļā krātuves jauda tiek rezervēta, izmantojot Regulatora apstiprinātajos krātuves lietošanas noteikumos noteiktos krātuves jaudas produktus, un maksa par uzglabāšanas pakalpojumu tiek noteikta izsoles ceļā. Turklāt anotācijā teikts, ka tiek saglabāta Regulatora uzraudzība pār krātuves darbību saskaņā ar krātuves lietošanas noteikumiem. Noteikumu projekts ir sagatavots, pamatojoties uz Enerģētikas likuma 15. panta septīto daļu. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 15. panta	sistēmas operators) un dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas lietotāja (turpmāk – sistēmas lietotājs) tiesības, pienākumus un atbildību; 1.5. kārtību, kādā notiek informācijas apmaiņa starp sistēmas operatoru un sistēmas lietotāju; 1.6. kārtību, kādā sistēmas operators ir tiesīgs pieprasīt saistību izpildes nodrošinājumu, un saistību izpildes nodrošinājuma apmēru. [..] 2.7. krātuves pieejamā jauda – šo noteikumu izpratnē krātuves tehniskās jaudas daļa, kas <u>krātuves tirgus daļas ietvaros</u> ir pieejama sistēmas lietotājiem rezervēšanai, ņemot vērā krātuves viengabalainību un krātuves vadīšanas prasības; [..] 2.9. krātuves tehniskā jauda – krātuves spēja
--	---	---	--

¹ Solidarity storage service | Conexus

² <https://likumi.lv/ta/id/355027-grozijumi-energetikas-likuma>

	krātuves vadīšanas prasības; [..] 2.9. krātuves tehniskā jauda – krātuves spēja nodrošināt maksimālo krātuvē uzglabājamo dabasgāzes daudzumu krātuves ciklā;	<u>CO₂ emission allowance costs, should be expressly regulated and based on transparent and non-discriminatory principles.</u>	septīto daļu Regulators apstiprina dabasgāzes krātuves lietošanas noteikumus visiem sistēmas lietotājiem un pretendentiem, kuri pieprasa pieeju attiecīgajai sistēmai. Savukārt Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas mērķis ir noteikt, kā tiek rezervēta krātuves jauda un noteikta maksa par dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojumu krātuves solidaritātes daļā un krātuves tirgus daļā. Attiecīgi visi noteikumi, kas iekļauti Noteikumu projektā, bet neattiecas uz krātuves jaudas rezervēšanu, ir attiecināmi arī uz krātuves solidaritātes daļu.	nodrošināt maksimālo krātuvē uzglabājamo dabasgāzes daudzumu krātuves ciklā;
2.	2.8. krātuves jauda rezervēm – krātuves tehniskās jaudas daļa, kuru veido krātuves solidaritātes daļa četru TWh apmērā saskaņā ar Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas 1. punktu un citos ārējos normatīvajos aktos noteiktās dabasgāzes rezerves;	Akciju sabiedrība “Conexus Baltic Grid” 1. Krātuves noteikumu projekta 2.8. apakšpunktā termins “krātuves jauda rezervēm” definēts, kā krātuves tehniskās jaudas daļa, kuru veido krātuves solidaritātes daļa četru TWh apmērā saskaņā ar Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas 1. punktu un citos ārējos normatīvajos aktos noteiktās dabasgāzes rezerves. Ņemot vērā, ka piedāvātajā normā veidota nepārprotama atsauce uz krātuves solidaritātes daļu, Sabiedrība uztveramības veicināšanai rosina veidot nepārprotamu atsauci uz Enerģētikas likumā paredzētajām energoapgādes drošuma rezervēm un dabasgāzes stratēģiskajām rezervēm, nevis “citām ārējos normatīvajos aktos noteiktajām dabasgāzes rezervēm”, kā piedāvāts noteikumu projekta 2.8. apakšpunktā. Komersants	Ņemts vērā un sniegts skaidrojums Noteikumu projekta 2.8. apakšpunktā ar jēdzienu “citos ārējos normatīvajos aktos noteiktās dabasgāzes rezerves” tiek saprastas Enerģētikas likuma 1. panta pirmās daļas 7.¹ punktā un 82.¹ pantā minētās energoapgādes drošuma rezerves un 1. panta pirmās daļas 5.² punktā un 64. panta pirmās daļas 3. punktā minētās dabasgāzes stratēģiskās rezerves. Enerģētikas likums noteic tikai krātuves solidaritātes daļas apjomu. Energoapgādes drošuma rezervju un dabasgāzes stratēģisko rezervju apjoma noteikšana ir Ministru kabineta kompetencē, un šie apjomi var mainīties atkarībā no situācijas dabasgāzes apgādē. Šādos apstākļos nav lietderīgi Noteikumu projektā norādīt konkrētus šo rezervju apjomus. Tajā pašā laikā Noteikumu projekta 9.2. apakšpunktā ir noteikts sistēmas	2.8. krātuves jauda rezervēm – krātuves tehniskās jaudas daļa, kuru veido krātuves solidaritātes daļa četru TWh apmērā saskaņā ar Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas 1. punktu, energoapgādes drošuma rezerves saskaņā ar Enerģētikas likuma 1. panta pirmās daļas 7.¹ punktu un 82.¹ pantu un dabasgāzes stratēģiskās rezerves saskaņā ar Enerģētikas likuma 1. panta pirmās daļas 5.² punktu un 64. panta pirmās daļas 3. punktu;

		2. Līdzīga situācija ir ar 2.8. punkta terminu krātuves jauda rezervēm un 2.11. punkta terminu solidaritātes produkts. Abi termini atsaucas uz Enerģētikas likuma definīciju, izņemot piebildi 2.8. punktā “..un citos ārējos normatīvajos aktos noteiktās dabasgāzes rezerves”. Vai ir iespējams precizējums, kas ar to ir domāts, un kas ir šie citi ārējie normatīvie akti? Kā arī cik un kāda ir šī noteiktā dabasgāzes rezerve? Meklējot detalizētāku informāciju tīmeklī, neizdevās atrast nedz “citus ārējos normatīvos aktus”, nedz tajos “noteiktās dabasgāzes rezerves”. Vai ir iespējams tos precizēt? Citādi rodas neizpratne, ar ko atšķiras šie termini un vai 2.8. punktā minētais “..un..” nozīmē, ka šīs citos aktos noteiktās rezerves iekļaujas četru TWh krātuves solidaritātes daļā vai arī tas ir “un papildu”? Jo no šobrīd publicētās informācijas pārvades operatora mājas lapā, var prezumēt, ka Energoapgādes drošuma rezerve 1.8 TWh apmērā, kopā ar Solidaritātes produktu 2.23 TWh, kopā 4.03 TWh, veido pieminētos krātuves solidaritātes daļas 4 TWh dabasgāzes. Savukārt, ja tas ir “..un papildu..” 4 TWh, un ir kāds cits normatīvais akts, kas ir noteicis šīs dabasgāzes rezerves (piem. 1.8 TWh?), tad priekšlikums ir 2.8 punktā tā arī uzrakstīt, ka 4 TWh ir atbilstoši Enerģētikas likumā noteiktajam un papildu 1.8 TWh ir atbilstoši normatīvajā aktā “X” noteiktajam, kas kopā veido 5.8 TWh. Šobrīd arī Konsultāciju dokumentā minētajā atsaucoties uz Enerģētikas likuma 82.¹ pantu, tajā nav minēts konkrēts rezervju apjoms. Izvairoties no abstrakcijas un atspoguļojot konkrētus apjomus, ļaus krātuves lietotājiem vieglāk saprast krātuves stāvokli, pieejamās jaudas, proporcijas un līdz ar	operatora pienākums tā tīmekļvietnē uzturēt aktuālo informāciju par krātuves pieejamo jaudu, kuras aprēķinā ņem vērā krātuves jaudu rezervēm.	
--	--	--	--	--

		to ļaus veiksmīgāk plānot un prognozēt savu komercdarbību.		
3.	10. Krātuves cikla dabasgāzes iesūkņēšanas sezona sākas attiecīgā gada 1. maijā un beidzas attiecīgā gada 14. oktobrī. Krātuves cikla dabasgāzes izņemšanas sezona sākas attiecīgā gada 15. oktobrī un beidzas nākamā gada 30. aprīlī.	Eesti Energia AS The storage operator should have both the right and the operational readiness to commence the injection season before 1 May and the withdrawal season before 15 October when market conditions require it. For example, if maintenance works are scheduled at the Klaipeda LNG Terminal or the Inkoo LNG Terminal during the first half of October, the Inčukalns storage operator should be prepared to switch to withdrawal mode from the first day of such maintenance. During 13–14 October 2025, there was a tangible risk of physical gas shortages due to maintenance works at the Klaipeda LNG Terminal while Inčukalns remained in injection mode. As a result, gas demand across the Finland-Baltic market area had to be met through the Inkoo LNG Terminal, GIPL, and very limited counterflow capacity from Inčukalns. Greater operational flexibility would significantly enhance regional security of supply.	Sniegts skaidrojums Noteikumu projekta 10. punkts neliedz sistēmas operatoram veikt dabasgāzes iesūkņēšanu izņemšanas sezonas laikā vai otrādi – izņemšanu iesūkņēšanas sezonas laikā. Saskaņā ar Noteikumu projekta 8.4. apakšpunktu sistēmas operators savā tīmekļvietnē katru dienu publicē maksimālo dabasgāzes daudzumu, ko var novietot krātuvē vai izņemt no krātuves gāzes dienā D.³ Savukārt Noteikumu projekta 26. punkts paredz, ka sistēmas operators publicē savā tīmekļvietnē dabasgāzes novietošanai krātuvē un izņemšanai no krātuves pieejamo jaudu esošajam krātuves ciklam un to atjauno stundas laikā pēc jaunu sistēmas lietotāju nomināciju apstrādes. Informācija tiek publicēta nākamajām septiņām dienām. Turpretī sistēmas lietotāju nominācijas sistēmas operatoram ierasti kļūst zināmas tikai dienu pirms gāzes dienas, kurā ir plānota iesūkņēšana vai izņemšana. Proti, Noteikumu projekts neparedz sistēmas lietotājam pienākumu vairākas dienas pirms plānotām darbībām informēt par tām sistēmas operatoru. Aprakstītajā gadījumā 2025. gada 13.–14. oktobrī izņemšanas jauda sistēmas lietotājiem bija pieejama, taču bija izveidojies sastrēgums. Šobrīd ir maksimāli samazināts laiks, kas nepieciešams, lai nomainītu iesūkņēšanas un izņemšanas režīmu, tomēr	10. Krātuves cikla dabasgāzes iesūkņēšanas sezona sākas attiecīgā gada 1. maijā un beidzas attiecīgā gada 14. oktobrī. Krātuves cikla dabasgāzes izņemšanas sezona sākas attiecīgā gada 15. oktobrī un beidzas nākamā gada 30. aprīlī.

³ <https://www.conexus.lv/incukalna-pgk-grafiks> (latviešu valodā); <https://www.conexus.lv/incukalns-ugs-schedule> (in english)

			šādas izmaiņas joprojām prasa zināmu laiku un vienas dienas laikā režīmu nomainīt nav iespējams.	
4.	22.1. sistēmas operators ne vēlāk kā mēnesi pirms pirmās nākamā krātuves cikla krātuves jaudas produkta izsoles publicē savā tīmekļvietnē izsoļu kalendāru par krātuves jaudas produktu izsolēm, kuru izmantošanas perioda sākums ir nākamais krātuves cikls, norādot izsolāmos krātuves jaudas produktus un to izsoļu norises laiku;	Eesti Energia AS There is no need to set a fixed date by which storage product auctions must be completed. If, after the conclusion of the interruptible capacity product auctions, there is still available storage capacity, the standard one-year storage product should become available for booking. This could be offered either through additional auctions or via the Common Zone Platform on a first-come, first-served (FCFS) basis. Currently storage users cannot book any of the storage products after the end of interruptible capacity product auctions. Komersants Priekšlikums ir arī pamainīt produkta izsoļu kalendāru un struktūru un atslēdzamās jaudas produkta izsoles organizēt paralēli ar grupētās jaudas produkta izsolēm, attiecīgi nodrošinot, ka atslēdzamās jaudas produkta izsoles sākas agrāk – reizē ar grupētās jaudas izsolēm, kā arī grupētās jaudas izsoles beidzas vēlāk – reizē ar atslēdzamās jaudas produkta izsoli (rudenī). Šāda pieeja noteikti sniegs lietotājiem lielāku plānošanas elastību un krātuves operatoram lielākus ieņēmumus, par cik šie produkti viens otru neizslēdz. Ja tirgus situācija būs motivējoša izmantot krātuvi, tad brīdī, kad atslēdzamās jaudas produkta maksa ar solīto prēmiju sasniegs grupētās jaudas produkta maksu, lietotāji rezervēs grupētās	Sniegts skaidrojums Noteikumu projekta 22.1. apakšpunkts piešķir sistēmas operatoram rīcības brīvību plānot krātuves jaudas produktu izsoles. Pretstatā šobrīd spēkā esošajiem krātuves lietošanas noteikumiem⁴ Noteikumu projekta 2. pielikumā vairs nav paredzēts laika ierobežojums, kādā veicamas krātuves jaudas produktu izsoles. Vienlaikus jāņem vērā Enerģētikas likuma 44. panta 8.³ daļā noteiktais, ka maksu par dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojumu nosaka izsolē. Attiecīgi krātuves jaudas rezervēšanas veids ir noteikts ar likumu un ar Noteikumu projektu tas nav maināms.	22.1. sistēmas operators ne vēlāk kā mēnesi pirms pirmās nākamā krātuves cikla krātuves jaudas produkta izsoles publicē savā tīmekļvietnē <u>tipveida izsoles nolikumu un izsoļu kalendāru</u> par krātuves jaudas produktu izsolēm, kuru izmantošanas perioda sākums ir nākamais krātuves cikls, norādot izsolāmos krātuves jaudas produktus un to izsoļu norises laiku;

⁴ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2020. gada 1. oktobra lēmums Nr. 1/14 “Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumi” (<https://likumi.lv/ta/id/317767-incukalna-pazemes-gazes-kratuves-lietosanas-noteikumi>)

		jaudas produktu, savukārt, lai pārnestu krājumus starp sezonām, lietotājiem tāpat ir jārezervē grupētās jaudas produkts par grupētās jaudas produkta maksu. Tāpat arī noteikumos var paredzēt, ja no piedāvāto jaudu apjoma visa jauda ir tikusi pieprasīta caur grupētās jaudas produktu, tad atslēdzamās jaudas izsoles dalībnieku prasījumi netiek apmierināti, respektīvi – prioritizēt grupētās jaudas produktu šajās izsolēs. Ar šādu pieeju, paredzams, ka gan krātuves operators gūs lielākus ieņēmumus, gan lietotāji tiks pie lielākas elastības un biznesa plānošanas, un laicīgākas lēmumu pieņemšanas.		
5.	22.1. sistēmas operators ne vēlāk kā mēnesi pirms pirmās nākamā krātuves cikla krātuves jaudas produkta izsoles publicē savā tīmekļvietnē izsoļu kalendāru par krātuves jaudas produktu izsolēm, kuru izmantošanas perioda sākums ir nākamais krātuves cikls, norādot izsolāmos krātuves jaudas produktus un to izsoļu norises laiku; 22.2. sistēmas operators krātuves jaudas produkta izsoles nolikumu, kurā norāda izsoles ietvaros jaudas	AS Elenger Grupp 2. In connection with the comment above, we would like to highlight a concern regarding Section 22.2 of the proposed Regulation, according to which the system operator shall publish the rules governing the auction of the storage capacity product on its website not later than five working days before the start of the auction. At the same time, Section 22.3 allows the system operator to introduce auction security requirements in the auction rules. In our view, a notice period of five working days is not sufficient where the auction rules may contain new or amended requirements, particularly with regard to auction security. Depending on the form of security required, market participants may need to obtain bank guarantees or arrange other financial instruments, which often requires more than five working days. <u>We propose that the auction rules be published at least 14 calendar days prior to the</u>	Nemts vērā Noteikumu projekta 22.1. apakšpunkts papildināts ar pienākumu sistēmas operatoram mēnesi pirms pirmās nākamā krātuves cikla krātuves jaudas produkta izsoles savā tīmekļvietnē publicēt tipveida izsoles nolikumu. Tādējādi sistēmas lietotājiem būs iespēja laikus iepazīties ar katra krātuves jaudas produkta tipveida izsoles nolikumu. Joprojām tiek saglabāts Noteikumu projekta 22.2. apakšpunktā paredzētais pienākums sistēmas operatoram piecas darba dienas pirms noteiktās izsoles sākuma publicēt izsoles nolikumu, kurā norāda izsoles ietvaros jaudas produktam attiecīgā krātuves ciklā maksimāli pieejamo krātuves jaudas apjomu. Arī Noteikumu projekta 22.3. apakšpunkts papildināts ar atrunu – ja sistēmas operators nosaka izsoles nodrošinājumu, tas jāatspoguļo jau tipveida izsoles nolikumā, dodot iespēju sistēmas lietotājiem laikus sagatavoties.	22.1. sistēmas operators ne vēlāk kā mēnesi pirms pirmās nākamā krātuves cikla krātuves jaudas produkta izsoles publicē savā tīmekļvietnē <u>tipveida izsoles nolikumu un izsoļu kalendāru</u> par krātuves jaudas produktu izsolēm, kuru izmantošanas perioda sākums ir nākamais krātuves cikls, norādot izsolāmos krātuves jaudas produktus un to izsoļu norises laiku; 22.2. sistēmas operators krātuves jaudas produkta izsoles nolikumu, kurā norāda izsoles ietvaros jaudas produktam attiecīgā krātuves ciklā

	produktam attiecīgā krātuves ciklā maksimāli pieejamo krātuves jaudas apjomu, publicē savā tīmekļvietnē ne vēlāk kā piecas darba dienas pirms noteiktās izsoles sākuma; 22.3. sistēmas operators izsoles nolikumā var noteikt izsoles nodrošinājumu, kas neveido nepamatotus šķēršļus piekļuvei krātuvei un ir nediskriminējošs, pārredzams un samērīgs;	<u>start of the auction. We therefore kindly request that Section 22.2 be amended accordingly.</u>		maksimāli pieejamo krātuves jaudas apjomu, publicē savā tīmekļvietnē ne vēlāk kā piecas darba dienas pirms noteiktās izsoles sākuma; 22.3. sistēmas operators <u>tipveida</u> izsoles nolikumā var noteikt izsoles nodrošinājumu, kas neveido nepamatotus šķēršļus piekļuvei krātuvei un ir nediskriminējošs, pārredzams un samērīgs;
6.	22.6. ja sistēmas lietotājs ir iegādājies izsolē krātuves jaudas produktu pēc krātuves cikla sākuma, sistēmas lietotājs var iesūtīt nominācijas pēc jaudas piešķiršanas paziņojuma saņemšanas. [..] 27. Sistēmas lietotājs, kas ir iegādājies krātuves jaudas produktu un esošajā	Eesti Energia AS The Rules should clearly specify the earliest date on which newly booked storage products may be utilized. As far as we understand, storage capacity booked through an auction can be used for injection starting from the gas day following the auction in which the product was allocated. This principle should be explicitly reflected in the Rules.	Sniegts skaidrojums Saskaņā ar Noteikumu projekta 22.4. apakšpunktu sistēmas operators ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc krātuves jaudas produkta izsoles elektroniski informē sistēmas lietotāju par attiecīgā jaudas produkta ietvaros piešķirto krātuves jaudas apjomu un tam noteikto maksu. Ja tiek izsolīts jaudas produkts, kura izmantošanas periods sākas nākamajā krātuves ciklā, nominācija ir iesniedzama par gāzes dienu, kas nav agrāka par 1. maiju (nākamā krātuves cikla sākuma datums). Tas, kuram krātuves ciklam tiek organizēta krātuves jaudas produkta izsole, ir atspoguļots attiecīgā jaudas produkta izsoles	22.6. ja sistēmas lietotājs ir iegādājies izsolē krātuves jaudas produktu pēc krātuves cikla sākuma, sistēmas lietotājs var iesūtīt nominācijas pēc jaudas piešķiršanas paziņojuma saņemšanas. [..] 27. Sistēmas lietotājs, kas ir iegādājies krātuves jaudas produktu un esošajā krātuves ciklā vēlas novietot krātuvē vai

	krātuves ciklā vēlas novietot krātuvē vai izņemt no krātuves noteiktu dabasgāzes daudzumu, iesniedz sistēmas operatoram nomināciju vienotajos dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumos noteiktajos termiņos un atbilstoši standarta saziņas protokolam, norādot atbilstošo jaudas produkta kodu.		nolikumā, kas saskaņā ar Noteikumu projekta 22.2. apakšpunktu sistēmas operatoram ir jāpublicē savā tīmekļvietnē ne vēlāk kā piecas darba dienas pirms noteiktās izsoles sākuma. Saskaņā ar Noteikumu projekta 22.6. apakšpunktu, ja sistēmas lietotājs ir iegādājies izolē krātuves jaudas produktu pēc krātuves cikla sākuma attiecībā uz šo pašu krātuves ciklu, sistēmas lietotājs var iesūtīt nominācijas pēc jaudas piešķiršanas paziņojuma saņemšanas, kas atbilstoši Noteikumu projekta 22.4. apakšpunktam tiek nosūtīts ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc attiecīgās krātuves jaudas produkta izsoles. Vienlaikus Noteikumu projekta 27. punkts paredz, ka sistēmas lietotājs, kas vēlas novietot krātuvē vai izņemt no krātuves noteiktu dabasgāzes daudzumu, iesniedz sistēmas operatoram nomināciju vienotajos dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumos noteiktajos termiņos. Vienoto dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumu⁵ 8.7.1. apakšpunkts noteic, ka tīkla lietotājs nomināciju gāzes dienai D iesniedz ne vēlāk kā līdz gāzes dienas D-1 plkst. 13.00 UTC ziemas laika periodā un plkst. 12.00 UTC vasaras laika periodā. No minētā izriet, ka sistēmas lietotājs krātuves jaudas piešķiršanas paziņojuma saņemšanas dienā var iesniegt nomināciju par nākamo gāzes dienu ar nosacījumu, ja nominācija ir iesniegta līdz plkst. 13.00 UTC	izņemt no krātuves noteiktu dabasgāzes daudzumu, iesniedz sistēmas operatoram nomināciju vienotajos dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumos noteiktajos termiņos un atbilstoši standarta saziņas protokolam, norādot atbilstošo jaudas produkta kodu.
--	---	--	---	---

⁵ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2025. gada 29. maija lēmums Nr. 41 "Par Vienoto dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumu saskaņošanu" (<https://likumi.lv/ta/id/360881-par-vienoto-dabasgazes-parvades-sistemas-lietosanas-noteikumu-saskanosanu>)

			ziemas laika periodā un plkst. 12.00 UTC vasaras laika periodā.	
7.	36. Ja sistēmas lietotāja krājumi krātuves cikla beigās pārsniedz krātuves jaudu, ko sistēmas lietotājs rezervējis nākamajam krātuves ciklam: 36.1. sistēmas operators 10 darba dienu laikā pēc izņemšanas sezonas beigām informē sistēmas lietotāju par grafiku, atbilstoši kuram sistēmas operators bez sistēmas lietotāja nominācijas piegādā dabasgāzi, kas uzglabājas bez krātuves jaudas produkta, izejas punktā no krātuves uz pārvades sistēmu. Dabasgāzes piegāde nesākas ātrāk par pēdējo attiecīgā krātuves cikla grupētās jaudas produkta izsoli; 36.2. par krātuvē bez jaudas produkta uzglabātu dabasgāzi sistēmas operators var	Komersants 3. Pavisam neskaidrs nu ir palicis paredzētais maksas par krājumu glabāšanas bez jaudas produkta piedāvātais regulējums. Ja spēkā esošās noteikumu redakcijas 28.¹ 2. punkts diez gan skaidri paredzēja maksu par krātuves izmantošanu bez jaudas produkta rezervācijas, un šī maksa bija pietiekami augsta un nemotivēja nevienu krātuves lietotāju šādā veidā pārglabāt kaut vienu MWh gāzes, tad jaunajā redakcijā šo punktu svītrojot vairs nav skaidrs, kāds mehānisms un kad tiks ieviests esošā vietā. Arī no Konsultāciju dokumenta pamatojuma daļā atspoguļotās informācijas, skaidrība par to nerodas. Vai ir pieejams kāds matemātisks aprēķins vai konkrēti soļi/pieņēmumi, pēc kā šī maksa tiks aprēķināta un tieši kā skaitļos izpaudīsies pieminētais “..vienlīdzības un atklātības princips..”? Vai tas būs lietotājiem labvēlīgāks, nelabvēlīgāks un cik tas maksās? Kā arī – kad tas tiks ieviests (datums), no kuras krātuves sezonas piemērots, kā un kad tas tiks paziņots lietotājiem – pirms krātuves sezonas sākuma, sākumā, vidū, vai beigās? Pēc kādiem izmērāmiem un pamatojamiem parametriem, krātuves operators nodrošinās vienlīdzīgu maksu lietotājiem, ņemot vērā to “faktiskos un tiesiskos” apstākļus? Kā krātuves operators plāno izvērtēt un salīdzināt viena krātuves lietotāja faktiskos apstākļus ar cita krātuves lietotāja faktiskajiem apstākļiem, lai nodrošinātu vienlīdzību?	Ņemts vērā Noteikumu projekta 36.2. apakšpunkts papildināts ar pienākumu sistēmas operatoram publicēt savā tīmekļvietnē maksu vai tās noteikšanas metodi ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms krātuves cikla beigām, ja sistēmas operators nolemj piemērot maksu par krātuvē bez jaudas produkta uzglabātu dabasgāzi. Attiecīgi maksas par krātuvē bez jaudas produkta uzglabātu dabasgāzi piemērošana, pamatojoties uz Noteikumu projektu, varētu tikt uzsākta 2027./2028. gada krātuves ciklā. Jāuzsver, ka saskaņā ar Noteikumu projekta 2. pielikuma 1.12., 2.12. un 3.12. apakšpunktu sistēmas lietotājam ir pienākums atbrīvot krātuvi, ja tam nav rezervēts krātuves jaudas produkts nākamajam krātuves ciklam. Attiecīgi maksai par krātuvē bez jaudas produkta uzglabātu dabasgāzi ir sodošs raksturs un tās mērķis ir stimulēt sistēmas lietotājus laikus iegādāties krātuves jaudu nākamajam krātuves ciklam vai parūpēties par to, lai krājumus izņemtu no krātuves vai nodotu citam sistēmas lietotājam.	36. Ja sistēmas lietotāja krājumi krātuves cikla beigās pārsniedz krātuves jaudu, ko sistēmas lietotājs rezervējis nākamajam krātuves ciklam: 36.1. sistēmas operators 10 darba dienu laikā pēc izņemšanas sezonas beigām informē sistēmas lietotāju par grafiku, atbilstoši kuram sistēmas operators bez sistēmas lietotāja nominācijas piegādā dabasgāzi, kas uzglabājas bez krātuves jaudas produkta, izejas punktā no krātuves uz pārvades sistēmu. Dabasgāzes piegāde nesākas ātrāk par pēdējo attiecīgā krātuves cikla grupētās jaudas produkta izsoli; 36.2. par krātuvē bez jaudas produkta uzglabātu dabasgāzi sistēmas operators var piemērot maksu, kas atbilst vienlīdzības un atklātības principam un

	piemērot maksu, kas atbilst vienlīdzības un atklātības principam un attur sistēmas lietotājus no dabasgāzes uzglabāšanas krātuvē bez jaudas produkta. Maksu vai tās noteikšanas metodi sistēmas operators publicē savā tīmekļvietnē.			attur sistēmas lietotājus no dabasgāzes uzglabāšanas krātuvē bez jaudas produkta. <u>Ja sistēmas operators piemēro maksu par krātuvē bez jaudas produkta uzglabātu dabasgāzi, šādu maksu vai tās noteikšanas metodi sistēmas operators publicē savā tīmekļvietnē ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms krātuves cikla beigām.</u>
8.	48. Degvielas gāzi par saviem līdzekļiem nodrošina sistēmas lietotājs, sedzot arī degvielas gāzes patēriņam atbilstošās emisijas kvotu izmaksas. Sistēmas operators vismaz vienu mēnesi pirms iesūknēšanas sezonas sākuma publicē savā tīmekļvietnē dabasgāzes iesūknēšanai nākamajā krātuves ciklā nepieciešamās degvielas gāzes patēriņa koeficientu un	AS Elenger Grupp 5. We would appreciate clarification regarding the methodology for determining emission allowance costs related to the combustion of fuel gas (Clauses 59 and 89). Clause 48 provides that the system operator will publish information on emission allowance costs before the start of the storage cycle. At the same time, Clauses 59 and 89 suggest that the final costs borne by storage users will depend on actual fuel gas consumption and on when the system operator's free emission allowances are exhausted. As a result, it is difficult to understand how these provisions will work in practice and what the potential cost impact for storage users may be. We therefore kindly request that the system operator provide a practical example showing how the fee referred to in Clauses 59 and 89 would be calculated, including	Ņemts vērā un sniegts skaidrojums Sistēmas operators plāno emisijas kvotu apmaksas metodiku veidot, fiksējot kvotas cenu ar regulāriem emisijas kvotu iepirkumiem atbilstoši sistēmas lietotāju veiktajām darbībām, tādējādi minimizējot papildu cenu starpības risku starp emisijas kvotu izmantošanas radīšanas brīdi un iegādes brīdi. Faktiski emisijas kvotu dzēšana notiks tikai par pagājušajiem periodiem, attiecīgi norēķins ar sistēmas lietotājiem būs iespējams atbilstoši faktam. Sistēmas operators plāno norēķinus veikt pēc katras sezonas (iesūknēšanas un izņemšanas).	48. Degvielas gāzi par saviem līdzekļiem nodrošina sistēmas lietotājs, sedzot arī degvielas gāzes patēriņam atbilstošās emisijas kvotu izmaksas. Sistēmas operators vismaz vienu mēnesi pirms iesūknēšanas sezonas sākuma publicē savā tīmekļvietnē dabasgāzes iesūknēšanai nākamajā krātuves ciklā nepieciešamās degvielas gāzes patēriņa koeficientu un tā noteikšanas metodiku, kā arī informāciju par

	tā noteikšanas metodiku, kā arī informāciju par emisijas kvotu izmaksām. Sistēmas operators aprēķina uz sistēmas lietotāju attiecināmo degvielas gāzes daudzumu dabasgāzes iesūkņēšanai krātuvē, ņemot vērā degvielas gāzes patēriņa koeficientu, un dabasgāzes izņemšanai no krātuves, ņemot vērā faktiski uzskaitīto degvielas gāzes patēriņu. [..] 59. Pēc tam, kad sistēmas operators ir noteicis faktisko degvielas gāzes patēriņu saskaņā ar šo noteikumu 52. punktu, sistēmas lietotājs norēķinās par faktiski izmantotās degvielas gāzes sadedzināšanai izmantotajām emisijas kvotām atbilstoši	how the information published under Clause 48 is reflected in the final settlement of costs. We would also encourage consideration of an approach commonly used by system operators, whereby the expected costs are forecast and incorporated into the applicable fee, with any resulting over- or under-recovery adjusted through the fees applicable in the following period. Such an approach would provide storage users with greater cost predictability before the start of the storage cycle.		emisijas kvotu izmaksām. Sistēmas operators aprēķina uz sistēmas lietotāju attiecināmo degvielas gāzes daudzumu dabasgāzes iesūkņēšanai krātuvē, ņemot vērā degvielas gāzes patēriņa koeficientu, un dabasgāzes izņemšanai no krātuves, ņemot vērā faktiski uzskaitīto degvielas gāzes patēriņu. [..] 59. Pēc tam, kad sistēmas operators ir noteicis faktisko degvielas gāzes patēriņu saskaņā ar šo noteikumu 52. punktu, sistēmas lietotājs norēķinās par faktiski izmantotās degvielas gāzes sadedzināšanai izmantotajām emisijas kvotām atbilstoši sistēmas operatora sniegtajam aprēķinam. [..] 89. Šo noteikumu 59. punktā noteikto maksu sistēmas operators
--	--	--	--	--

	sistēmas operatora sniegtajam aprēķinam. [..] 89. Šo noteikumu 59. punktā noteikto maksu sistēmas operators aprēķina, kad ir beigušās sistēmas operatoram piešķirtās bezmaksas emisijas kvotas.			aprēķina, kad ir beigušās sistēmas operatoram piešķirtās bezmaksas emisijas kvotas.
9.	62.2. saskaņā ar Enerģētikas likumu izsludināta krīze dabasgāzes apgādē, tostarp enerģētiskā krīze;	AS Elenger Grupp 4. Proposed amendment to Section 62.2 broadens the circumstances under which the system operator may restrict or discontinue the injection or withdrawal from the storage facility without prior warning by referring to any gas supply crisis declared in accordance with Latvian Energy Law. Given the regional role of the storage facility, decisions to restrict access to or use of the storage facility may have implications not only in Latvia, but also in other interconnected markets. For this reason, we believe that the application of such restrictions should not be based solely on national considerations and should take into account the broader European framework for security of gas supply established under EU legislation. <u>We therefore request that Section 62.2 be reviewed and supplemented to clarify how restrictions affecting the use of the storage facility will be coordinated and applied taking into account the security of supply considerations of all affected Member States.</u>	Nemts vērā un sniegts skaidrojums Noteikumu projekta 62.2. apakšpunkts papildināts ar nosacījumu, ka sistēmas operators var bez iepriekšēja brīdinājuma sistēmas lietotājiem ierobežot vai pārtraukt dabasgāzes iesūkņēšanu vai izņemšanu no krātuves, ja saskaņā ar Enerģētikas likumu izsludināta krīze dabasgāzes apgādē, tostarp enerģētiskā krīze, <u>un</u> ja saņemts attiecīgās valsts institūcijas lēmums. Minētais nosacījums paredz, ka krīzes gadījumā sistēmas operators nepieņem lēmumu vienpersoniski, bet izpilda attiecīgās valsts institūcijas lēmumu. Krātuvei ir reģionāla nozīme dabasgāzes apgādē, attiecīgi, balstoties uz sadarbības līgumiem, kas noslēgti starp Latviju un pārējām Baltijas valstīm, krīzes gadījumā jebkuri lēmumi attiecībā uz krātuvi tiktu pieņemti, savstarpēji koordinējoties visu iesaistīto valstu valdībām, neatkarīgi no tā, vai	62.2. saskaņā ar Enerģētikas likumu izsludināta krīze dabasgāzes apgādē, tostarp enerģētiskā krīze, <u>ja pieņemts attiecīgās valsts institūcijas lēmums;</u>

			krīze izsludināta vienā vai visās iesaistītajās valstīs.	
10.	71. Ja sistēmas lietotājs nepilda krātuves jaudas produkta izsoles rezultātā uzņemtās saistības un sistēmas lietotājam nav atbilstoša kredītreitinga vai saistību izpildes nodrošinājuma šo noteikumu 83. punktā noteiktā apmērā, piešķirtais jaudas apjoms kļūst par krātuves pieejamās jaudas daļu un ir pieejams sistēmas lietotājiem rezervēšanai. Ja sistēmas lietotājam attiecīgajā jaudas produktā ir novietots krājums, tas kļūst par dabasgāzi, kas tiek uzglabāta bez jaudas produkta, un uz to attiecas šo noteikumu 36. punkts.	Akciju sabiedrība “Conexus Baltic Grid” 2. Sabiedrība lūdz papildināt noteikumu projekta 71. punktu ar atsauci arī uz noteikumu projekta 85. punktu, ņemot vērā apstākli, ka saistību izpildes nodrošinājuma apmērs tiek noteikts ne vien saskaņā ar noteikumu projekta 83. punktu, bet arī noteikumu projekta 85. punktu, kas paredz, ka sistēmas operators sistēmas lietotājam var pieprasīt palielināt saistību izpildes nodrošinājuma summu, ja sistēmas lietotāja saistības uzglabāšanas pakalpojuma līguma ietvaros pārsniedz summu, par kādu ir iesniegts saistību izpildes nodrošinājums.	Ņemts vērā Attiecīgi papildināts Noteikumu projekta 71. punkts.	71. Ja sistēmas lietotājs nepilda krātuves jaudas produkta izsoles rezultātā uzņemtās saistības un sistēmas lietotājam nav atbilstoša kredītreitinga vai saistību izpildes nodrošinājuma šo noteikumu 83. un 85. punktā noteiktajā apmērā, piešķirtais jaudas apjoms kļūst par krātuves pieejamās jaudas daļu un ir pieejams sistēmas lietotājiem rezervēšanai. Ja sistēmas lietotājam attiecīgajā jaudas produktā ir novietots krājums, tas kļūst par dabasgāzi, kas tiek uzglabāta bez jaudas produkta, un uz to attiecas šo noteikumu 36. punkts.
11.	90. Krājumu pārceļšanas produkta, kurš rezervēts šo	Akciju sabiedrība “Conexus Baltic Grid” 3. Sabiedrība lūdz no noteikumu projekta svītrot 90. punktu un tā apakšpunktus, jo krājumu	Ņemts vērā No Noteikumu projekta svītrots 90. punkts.	

noteikumu spēkā stāšanās dienā, izmantošanas kārtība: 90.1. jaudas produkts ietver: 90.1.1. krātuves jaudas izmantošanu rīcībā esošā krājumu pārcelšanas produkta apjomā; 90.1.2. dabasgāzes novietošanu krātuvē: nav iespējama; 90.1.3. dabasgāzes izņemšanu no krātuves: krājumu daudzumā, kas tiek uzglabāts ar krājumu pārcelšanas produktu; 90.1.4. virtuālās pretplūsmas izmantošanu saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikuma 4. punktu dabasgāzes izņemšanai no krātuves rezervētajā lietotāja rīcībā esošās jaudas apjomā: par virtuālās pretplūsmas maksu; 90.2. dabasgāzes izņemšana no krātuves:	pārcelšanas produkts 2026.-2027. gada krātuves ciklā nav rezervēts, kā arī nākamajos krātuves ciklos nebūs rezervējams vispār.		
--	---	--	--

atslēdzamās jaudas produkts; 90.3. krājumu pārvietošana krātuvē: krājumu pārceļšanas produkta ietvaros; 90.4. norēķināšanās par jaudas produktu: uzglabāšanas pakalpojuma līgumā noteiktajā kārtībā saskaņā ar sistēmas operatora noteikto maksu, kas nav lielāka par 2025./2026. gada krātuves ciklam noteikto krājumu pārceļšanas produkta tarifu; 90.5. krājumu pārvešana uz nākamo krātuves ciklu iespējama saskaņā ar tā jaudas produkta nosacījumiem, uz kuru krājumi tiek pārnesti; 90.6. ja sistēmas lietotājam nav rezervēts krātuves jaudas produkts nākamajam krātuves ciklam, sistēmas lietotājam ir pienākums atbrīvot krātuvi.			
---	--	--	--

12.		Komersants Nemot vērā to, ka esošajos globālajos ekonomiskajos un ģeopolitiskajos apstākļos, dabasgāzes tirgus ir kļuvis ārkārtīgi svārstīgs un neparedzams, un var gadīties sezonas kā šī, kad dēļ komerciāliem apsvērumiem krātuve lietotājiem nav pievilcīga, jo ir negatīva vasaras-ziemas cenu starpība, augstas krātuves jaudu izmaksas, kas kopā ar degvielas gāzes izmaksām un finansēšanas izmaksām, dara krātuves izmantošanu komerciāli nepamatotu, priekšlikums būtu krātuves operatoram, atslēdzamās jaudas produkta vietā ieviest/atgriezt tirgus produktu, kas būtu uz patiešām tirgus principiem, nevis krātuves operatora izmaksām, balstīts produkts. Jaudas produkts, kam var piemērot lejupejošu izsoles soli, kas gados, kā šis, pie kādas noteiktas piemērojamās maksas/soļa, tomēr motivētu komersantus rezervēt vismaz kādu krātuves daļu un tādējādi krātuves operators gūtu vismaz kādus papildu ieņēmumus, kā arī nodrošinātu krātuves rezervāciju tādējādi arī samazinot tās tehniskās jaudas kritumu nākamajos gados, nevis kā novērojams šobrīd, kad pie 1.11 EUR/MWh atslēdzamās jaudas produkta maksas, 8 TWh krātuves jaudas stāv bez pieprasījuma. Pie lejupejošas izsoles, visticamāk, pie kāda noteikta maksas līmeņa, šīs jaudas komersantiem kļūtu interesantas. Tāpat arī, ja tirgus pēkšņi aizietu pretējā virzienā, ir pavisam skaidrs, ka komersanti būs gatavi solīt krietni virs noteiktās minimālās maksas, ja tirgus apstākļi to motivētu darīt.	Sniegts skaidrojums Enerģētikas likuma 44. panta 8.³ daļa noteic, ka maksu par dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojumu krātuves tirgus daļā nosaka izsolē saskaņā ar vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora izstrādātu un tīmekļvietnē publicētu izsoles nolikumu. Līdz ar to Noteikumu projektā nav pamata iekļaut regulējumu attiecībā uz izsoles cenu. Noteikumu projekta 2. pielikumā visiem jaudas produktiem noteiktā rezervēšanai izmantotā procedūra – izsole, kurā izmanto vienotas maksas noteikšanu, – neierobežo sistēmas operatoru piemērot izsolē lejupejošu izsoles soli. Attiecīgi sistēmas operators var rīkot izsoles ar lejupejošu soli, ja tam saskaņā ekonomisko pamatojumu un lietderību.	
II. Jautājumi, par kuriem vienošanās nav panākta				

13.	25.2. 24 stundu laikā dabasgāzes daudzuma iesūkņēšanas grafiku, kurā norāda nākamajās divās nedēļās prognozēto iesūkņējamās dabasgāzes daudzumu – vidējo minimālo un maksimālo dabasgāzes iesūkņēšanas daudzumu vienā gāzes dienā D –, vai dabasgāzes daudzuma izņemšanas grafiku, kurā norāda nākamajās divās nedēļās prognozēto izņemamās dabasgāzes daudzumu – vidējo minimālo un maksimālo dabasgāzes izņemšanas daudzumu vienā gāzes dienā D.	AS Elenger Grupp 3. We also have a comment regarding the 24-hour deadline set out in Section 25.2 for submitting the requested injection or withdrawal schedule. In practice, this deadline may not be achievable, particularly where the system operator's request is submitted immediately before a weekend or public holiday, or during non-working days. <u>We therefore request that the deadline be reviewed. At a minimum, the deadline should be calculated in working days or should exclude weekends and public holidays.</u>	Nav ņemts vērā Noteikumu projekta 25.2. apakšpunkta mērķis ir sniegt iespēju sistēmas operatoram iegūt operatīvu informāciju, lai būtu iespējams reaģēt steidzamos gadījumos.	25.2. 24 stundu laikā dabasgāzes daudzuma iesūkņēšanas grafiku, kurā norāda nākamajās divās nedēļās prognozēto iesūkņējamās dabasgāzes daudzumu – vidējo minimālo un maksimālo dabasgāzes iesūkņēšanas daudzumu vienā gāzes dienā D –, vai dabasgāzes daudzuma izņemšanas grafiku, kurā norāda nākamajās divās nedēļās prognozēto izņemamās dabasgāzes daudzumu – vidējo minimālo un maksimālo dabasgāzes izņemšanas daudzumu vienā gāzes dienā D.
14.	2. pielikums [..] 2. Piecu gadu grupētās jaudas produkts (produkta kods IPGK5YP) [..]	UAB “Ignitis” The consultation document states that 5 years product attracts more interest compared to 1 year product. We wish to highlight that 5 year product auctions were organized before 1 year product and that sequence did have an impact on market participants’ decision making. It is not only the qualities of the 5 year product but also other factors like how auctions are organized, matters:	Nav ņemts vērā Piecu gadu grupētās jaudas produkts tika ieviests ar 2025./2026. gada krātuves ciklu. Vienlaikus vēl 2025./2026. gada krātuves ciklā pastāvēja krājumu pārceļšanas produkts, kurš ierobežoja krātuves jaudas apjomu, kas tika nodots izsolē grupētās jaudas produktu ietvaros. Apjoms piecu gadu grupētās jaudas produkta izsolēm 2025./2026. gada krātuves	2. pielikums [..] 2. Piecu gadu grupētās jaudas produkts (produkta kods IPGK5YP) [..]

	2.4. Rezervēšanai pieejamais krātuves jaudas apjoms: jauda piecu gadu grupētās jaudas produktam un jauda krātuves jaudai rezervēm nepārsniedz 70 % no krātuves tehniskās jaudas. Ja, beidzoties piecu gadu grupētās jaudas produkta rezervēšanas laikam, piešķirtais krātuves jaudas apjoms ir mazāks, nerezervēto krātuves jaudas apjomu iekļauj grupētās jaudas produkta rezervēšanai pieejamās krātuves jaudas apjomā.	1. 5 year product auctions were organized before the 1 year product. 2. Amount of capacity offered during each auction round was relatively small. Storage operator organizes auctions in batches of up to 3 TWh on most occasions. Looking back on the auction results for several years, it appears that the auction price is higher when the offered capacity is below 3 TWh. This must be redesigned going forward to ensure affordable storage services for market players and consumers throughout the Baltic States, Finland and beyond. 5 year storage product auctions were offered below 3 TWh each round, creating unnecessary pressure on the market. Therefore, the observed higher interest in the 5-year product may be influenced by auction design, including timing and the volumes offered during single auction round, rather than reflecting a clear market preference for longer-term products. In this context, increasing the technical capacity to 70% would not address the underlying issue and may further limit access to the 1-year product. Maintaining the maximum technical capacity percentage allocated to the 5 year product at a current 60% level ensures that the storage services are more in line with market needs. <i>Neoficiāls tulkojums latviešu valodā</i> Apspriešanas dokumentā norādīts, ka piecu gadu produkts piesaista lielāku interesi salīdzinājumā ar viena gada produktu. Vēlamies uzsvērt, ka piecu gadu produkta izsoles tika organizētas pirms viena gada produkta izsolēm, un šāda secība ir	ciklam tika novirzīts, pakāpeniski atbrīvojoties jaudai no krājumu pārceļšanas produkta. Līdzīgi jauda grupētās jaudas produktiem tika novirzīta arī krātuves ciklos pirms 2025./2026. gada krātuves cikla. Krājumu pārceļšanas produkts mākslīgi palielināja konkurenci uz krātuves jaudu un palielināja pieprasījumu. 2025./2026. gada un 2026./2027. gada krātuves jaudas produktu izsoļu rezultāti rāda, ka sistēmas lietotājiem ir lielāka interese par piecu gadu grupētās jaudas produktu pretstatā viena gada grupētās jaudas produktam. Ņemot vērā šādu dinamiku, šobrīd piecu gadu grupētās jaudas produkts ir sasniedzis pieļaujamo krātuves proporciju un izsolēm 2027./2028. gada krātuves ciklam nebūs pieejama jauda piecu gadu grupētās jaudas produktam, ja tiktu saglabāta proporcija 60%. Attiecīgi, lai apmierinātu sistēmas lietotāju pieprasījumu, Noteikumu projekts paredz palielināt noteikto proporciju līdz 70%. Ilgtermiņa jaudas produkti veicina dabasgāzes piegādes drošību un stabilu finanšu plūsmu, kas savukārt nodrošina krātuves attīstību atbilstoši sistēmas lietotāju vajadzībām. Noteikumu projekta 2. pielikuma 2.4. apakšpunkts noteic piecu gadu grupētās jaudas produkta ietvaros rezervēšanai pieejamo krātuves jaudas apjomu. Tas paredz, ka jauda piecu gadu grupētās jaudas produktam un jauda krātuves jaudai rezervēm nepārsniedz 70 % no krātuves tehniskās jaudas. Proti, 70 % no krātuves tehniskās jaudas tiek atvēlēti nevis ekskluzīvi piecu gadu grupētās jaudas produktam, bet piecu gadu grupētās jaudas produktam apvienojumā ar krātuves jaudu	2.4. Rezervēšanai pieejamais krātuves jaudas apjoms: jauda piecu gadu grupētās jaudas produktam un jauda krātuves jaudai rezervēm nepārsniedz 70 % no krātuves tehniskās jaudas. Ja, beidzoties piecu gadu grupētās jaudas produkta rezervēšanas laikam, piešķirtais krātuves jaudas apjoms ir mazāks, nerezervēto krātuves jaudas apjomu iekļauj grupētās jaudas produkta rezervēšanai pieejamās krātuves jaudas apjomā.
--	--	--	--	--

	ietekmējusi tirgus dalībnieku lēmumu pieņemšanu. Interesi nosaka ne tikai piecu gadu produkta īpašības, bet arī citi faktori, piemēram, izsoļu organizēšanas kārtība, tostarp: 1. Piecu gadu produkta izsoles tika organizētas pirms viena gada produkta izsolēm. 2. Katras izsoles kārtas ietvaros piedāvātais jaudas apjoms bija salīdzinoši neliels. Krātuves operators vairumā gadījumu organizē izsoles partijās līdz 3 TWh. Analizējot vairāku gadu izsoļu rezultātus, ir redzams, ka izsoles cena ir augstāka, ja piedāvātā jauda ir mazāka par 3 TWh. Turpmāk šī pieeja ir jāpārstrādā, lai nodrošinātu pieejamus krātuves pakalpojumus tirgus dalībniekiem un patērētājiem visā Baltijā, Somijā un citur. Piecu gadu krātuves produkta izsolēs katrā kārtā tika piedāvāts apjoms, kas bija mazāks par 3 TWh, tādējādi radot nepamatotu spiedienu uz tirgu. Tādēļ novēroto augstāko interesi par piecu gadu produktu var ietekmēt izsoļu dizains, tostarp izsoļu laiks un vienā izsoles kārtā piedāvātie apjomi, nevis nepārprotama tirgus priekšroka ilgāka termiņa produktiem. Šādā kontekstā tehniskās jaudas īpatsvara palielināšana līdz 70 % neatrisinātu pamatproblēmu un varētu vēl vairāk ierobežot piekļuvi viena gada produktam. Maksimālā tehniskās jaudas procentuālā apjoma saglabāšana, kas piešķirama piecu gadu produktam, pašreizējā 60 % līmenī nodrošina, ka krātuves pakalpojumi vairāk atbilst tirgus vajadzībām. Eesti Energia AS	rezervēm. Saskaņā ar Noteikumu projekta 2.8. apakšpunktu krātuves jauda rezervēm aptver solidaritātes daļas četras teravatstundas un energoapgādes drošuma rezerves un dabasgāzes stratēģiskās rezerves, kas abas kopā šobrīd veido 1,8 teravatstundas. Krātuves tehniskā jauda 2026./2027. gada krātuves ciklam ir noteikta 24,4 teravatstundas. Attiecīgi 70 % no tehniskās jaudas ir: $24,4 * 70 \% = 17,08 \text{ TWh}$ Piecu gadu grupētās jaudas produktam tiek atvēlētas: $17,08 - 4 - 1,8 = 11,28 \text{ TWh}$ Tādējādi faktiski piecu gadu grupētās jaudas produktam tiek atvēlēti 46,23 % no krātuves tehniskās jaudas. Vienlaikus tiek saglabāts nosacījums, ka gadījumā, ja piecu gadu grupētās jaudas produkta piedāvājums pārsniedz pieprasījumu, jauda tiek novirzīta viena gada grupētās jaudas produkta izsolēm. Arī nepieprasītā solidaritātes daļa tiek piedāvāta sistēmas lietotājiem viena gada grupētās jaudas produkta ietvaros. Savukārt sistēmas lietotāji, kuri jau ir iegādājušies piecu gadu grupētās jaudas produktu, ierasti nepretendē uz viena gada grupētās jaudas produktu.	
--	---	---	--

		The volume of five-year storage products offered should not be increased during the validity period of five-year products that have already been allocated. The scarcity of such products was a key factor considered by market participants when determining their bids in the 2025 and 2026 auctions. Increasing the available volume retrospectively would materially reduce the value of the capacity already acquired, both from a commercial perspective and on the secondary market. For several years, market participants have proposed limiting the annual auction volume of five-year products to approximately 25–30% of the total volume designated for long-term products. The objective of this proposal was to preserve a stable and predictable regulatory framework. Unfortunately, these suggestions have not been taken into consideration. Maintaining the originally established scarcity conditions is important for preserving market confidence and regulatory predictability. Komersants 4. Jaunajā regulējumā tiek piedāvāts palielināt piecu gadu GJP un krātuves jaudu rezervēm līdz 70%, esošo 60% vietā, atsaucoties uz izsoļu rezultātiem. Taču salīdzināt pieprasījumu pēc ilgtermiņa produktiem un īstermiņa produktiem, ir pašā būtībā nepareizi, jo katra šī produkta lietotājam ir pavisam cita biznesa stratēģija un uzņēmuma profils, turklāt, darīt to, balstoties uz diviem gadiem (2025. un 2026.), kuros ģeopolitisko apstākļu ietekmē vasaras un ziemas cenas starpība ir bijusi negatīva, negarantē to arī nākotnē. Tik pat labi skatoties uz 2023. gada		
--	--	--	--	--

		krātuves izsoli, īstermiņa produktu pieprasījums krietni pārsniedza piedāvāto jaudu apjomu un, turklāt, 2-3 reizes pārsniedza kopējo maksu par jaudām (tarifs + prēmija), salīdzinājumā ar maksu, ko krātuves operators šobrīd saņem maksā par ilgtermiņa jaudas produktu. No konsultāciju dokumenta nav arī nolasāms, kādēļ piedāvātais procents ir tieši 70%? Vai tam ir kāds matemātisks pamatojums? Ja par pamatojumu tiek ņemts piecu gadu GJP pieprasījums 2026. gada izsolē, tad neapmierinātais pieprasījums pie minimālās prēmijas bija 1,86 TWh (pieņemot, ka krātuves jauda rezervēm ir domāta kā 5.8 TWh), tas sastāda 68%, nevis 70% (2,28 TWh). Līdz ar to, lūgums izskaidrot, kāds ir pamatojums papildu 420 000 MWh novirzīšanai uz piecu gadu GJP, ja faktiskais pieprasījums pēc produkta nav bijis tik liels?		
III. Citi priekšlikumi un komentāri				
15.		AS Elenger Grupp 1. As a general observation, the proposed amendments move the regulatory framework from a regulated model towards a market-based approach. As part of this change, certain matters that previously required regulatory approval may in the future be determined by the system operator and published on its website. While we understand the rationale behind this approach, we would like to <u>express our expectation that such arrangements will continue to be implemented in a transparent manner and with appropriate involvement of market participants</u>. In our view, it is important to ensure that market participants continue to have sufficient opportunity to become aware of	Sniegts skaidrojums Noteikumu projekts dažos jautājumos piešķir lielāku rīcības brīvību sistēmas operatoram salīdzinājumā ar spēkā esošajiem krātuves lietošanas noteikumiem. Vienlaikus Noteikumu projekts šādos gadījumos arī uzliek sistēmas operatoram pienākumu savlaicīgi informēt krātuves lietotājus par piemērojamajiem noteikumiem, tostarp izsoles nolikumu, maksu par krātuvē bez jaudas produkta uzglabātu dabasgāzi u. c. Krātuves lietošanas noteikumi ir Regulatora izdots normatīvais akts, kurā izmaiņas vienmēr tiek konsultētas ar tirgus dalībniekiem. Vienlaikus tiek saglabāta Regulatora	

		proposed rules and amendments to them at an early stage, provide feedback and participate in discussions on matters that may affect conditions of the use of the Inčukalns Underground Gas Storage Facility (hereinafter: storage facility).	uzraudzība pār krātuves darbību saskaņā ar krātuves lietošanas noteikumiem.	
16.		Eesti Energia AS There should also be greater transparency regarding the allocation and use of solidarity products. At present, the list of companies holding or utilizing these products is not publicly available, which raises concerns among market participants regarding equal treatment and whether these products may provide disproportionate advantages to certain parties. Increased transparency would help strengthen confidence in the fairness and integrity of the framework.	Sniegts skaidrojums Enerģētikas likuma 44. panta astotās daļas 1. punkts noteic, ka krātuves solidaritātes daļā dabasgāzi uzglabā vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas valstu un Eiropas Savienības dalībvalstu, ar kurām ir noslēgts līgums par solidaritātes pasākumiem gāzes piegādes drošības aizsardzībai, komersanti, kuriem attiecīgā valsts ir noteikusi dabasgāzes uzglabāšanas pienākumu dabasgāzes piegādes drošības apsvērumu dēļ saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 25. oktobra Regulu 2017/1938 par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu Nr. 994/2010, ja Klimata un enerģētikas ministrija ir apliecinājusi, ka komersanta rīcībā esošais krātuvē novietotais vai nododamais dabasgāzes daudzums nepieciešams, lai izpildītu pienākumu uzglabāt dabasgāzi piegādes drošības apsvērumu dēļ. Ņemot vērā minēto, Regulatora rīcībā nav detalizētas informācijas par krātuves solidaritātes daļu un tā kompetencē nav šādu informāciju publiskot.	
17.		AS Elenger Grupp 7. Given the regional importance of the Inčukalns Underground Gas Storage facility and the use of the facility by companies from several countries in	Sniegts skaidrojums Valsts valodas likuma 8. panta pirmā daļa noteic, ka valsts iestādēs lietvedībā un dokumentos lietojama valsts valoda. Sarakste	

		the region, AS Elenger Grupp <u>requests that consultation materials be published in English in future consultation processes</u> to ensure that all regional market participants have an equal opportunity to participate effectively. While we recognise that publication in Latvian is consistent with national requirements, the absence of an English version may limit the ability of non-Latvian market participants to properly assess the proposed amendments. Publication of consultation materials in English is common practice for regional energy infrastructure and cross-border gas market arrangements involving participants from several countries. Eesti Energia AS Finally, we would appreciate future public consultations being conducted in English as well. We fully understand and respect the legal requirement for the regulator to conduct consultations in Latvian. However, given that a significant share of storage users are non-Latvian companies and that the Inčukalns storage facility plays a critical role in the gas markets of Finland, Estonia, Latvia, and Lithuania, it would be highly beneficial to facilitate dialogue in English. We would also appreciate high-quality English translations of draft amendments. The current English version contains several untranslated terms and, in some instances, translations that do not accurately convey the intended meaning, making it difficult for international stakeholders to provide informed feedback.	un cita veida saziņa ar ārvalstīm var notikt svešvalodā. Attiecīgi, gatavojot normatīvā akta projektu un konsultējot to, Regulatoram ir jāievēro Valsts valodas likuma prasības un dokumenti ir jāsagatavo valsts valodā. Regulatora rīcībā nav tādu resursu, kas ļautu sagatavot atbilstošas kvalitātes tulkojumu konsultāciju dokumentam un normatīvo aktu projektam angļu valodā. Oficiālos normatīvos aktus angļu valodā tulko Valsts valodas centrs pēc tam, kad normatīvais akts ir pieņemts. Vienlaikus Regulators šīs konsultācijas ietvaros nodrošināja ar mašīntulkošanas palīdzību iztulkotu konsultāciju dokumentu. Regulators vienmēr ir atvērts komunikācijai un gatavs atbildēt uz neskaidriem jautājumiem, kas varētu rasties tirgus dalībniekiem.	
18.		UAB “Ignitis”	Sniegts skaidrojums	

	Justification part of the consultation document states that the storage services no longer will be based on tariffs but rather will be auction-based. This was also highlighted during previous statements by the storage operator that it is moving towards a market-based approach. So far, the storage operator set a minimum bid price as a main condition for each auction. Under the previous tariff-based framework, prices were subject to regulatory approval, ensuring that they were transparent and cost-reflective. In contrast, under the current market-based model, it is unclear what the minimum price reflects. In our view, moving from a regulated tariff-based model to a market-based approach means that the storage operator should accept the best bids the market is able to pay at that point in time without a minimum price level. There are years like the current season when the storage service price is well above the market possibilities to pay. That results in storage being underutilized compared to what would be the case if pricing reflected actual market conditions. It's a lose-lose for the storage operator, market participants, and end-consumers and increases the risk to security of supply during the upcoming winter in the region. <i>Neoficiāls tulkojums latviešu valodā</i> Apspriešanas dokumenta pamatojuma daļā norādīts, ka krātuves pakalpojumi turpmāk vairs netiks balstīti uz tarifiem, bet gan tiks noteikti izsoļu ceļā. To iepriekšējās komunikācijās ir uzsvēris arī krātuves operators, norādot, ka tas virzās uz tirgus principos balstītu pieeju.	Saskaņā ar Noteikumu projekta 22.1. un 22.2. apakšpunktu izsoles nolikuma izstrāde ir sistēmas operatora kompetencē. Noteikumu projekts neregulē izsoles cenu, attiecīgi sistēmas operatora kompetencē ir izvērtēt, vai ir nosakāma izsoles minimālā vai maksimālā cena. Tajā pašā laikā ir jāņem vērā vispārējais princips, ka sistēmas lietotāju maksājumiem ir jāsedz pakalpojuma izmaksas.	
--	---	---	--

		Līdz šim krātuves operators katrā izsolei kā galveno nosacījumu ir noteicis minimālo piedāvājuma cenu. Iepriekšējā uz tarifiem balstītajā regulējumā cenas tika apstiprinātas regulatorā, nodrošinot to pārskatāmību un atbilstību izmaksām. Savukārt pašreizējā tirgus modelī nav skaidrs, ko tieši atspoguļo minimālā cena. Mūsu ieskatā pāreja no regulēta tarifu modeļa uz tirgus pieeju nozīmē, ka krātuves operatoram būtu jāpieņem labākie piedāvājumi, kurus tirgus attiecīgajā brīdī spēj samaksāt, nenosakot minimālās cenas līmeni. Ir gadi, piemēram, pašreizējā sezona, kad krātuves pakalpojuma cena būtiski pārsniedz tirgus iespējas to samaksāt. Rezultātā krātuve tiek izmantota nepietiekami, salīdzinot ar situāciju, ja cenu līmenis atspoguļotu faktiskos tirgus apstākļus. Tas ir zaudējums gan krātuves operatoram, gan tirgus dalībniekiem, gan galapatērētājiem, kā arī palielina piegādes drošuma risku nākamajā ziemā reģionā.		
--	--	--	--	--

Diāna Bērziņa, 67873180, diana.berzina@sprk.gov.lv